

ՄԱՐՏ

ԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻ ՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

Տարեկան գինն է 6 Արծաթ Մեդալիտ
41 ամսայ 31/4
Մեկ ծանուցումը տողին 2 դուրով է
Ստորագրողները կախիկ են
Ստորագրողները կախիկ են
Եւ 1/2-ին կը սկսին:

Դուրս երթալիք լրագրողներուն նամակ
ծախքը առնողին վրայ է:
Լրագրողները կախիկ են
Եւ 1/2-ին կը սկսին:
Եւ 1/2-ին կը սկսին:

ԿՐԾԱՆԵՐԱՐԴ 2 ՄԱՐՏ
ՊՐԻՆՏԵՐՆ ԷՆԵՍՏՐԱԿԱՆ
ԼՈՒՐԵՐԸ

Մարտի 7 մարտ .
Յորեն, կառու շարժիչի նոյն գին . — Մե-
տաք, խոյակ, թուղ . — Սուրճ 60 . — Բամ-
պակ միշտ թուղ . — Գործարարութիւն, 24,
82 1/2 . — Գործարարութիւն, 60 85 . — Գործարար-
ութիւն 92 1/2 . — Օսմանեան 42 1/2 42 1/2 .
— Գործարարութիւն 69 1/2 69 1/2 .

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Արեւմտեան կառուներու լուրեր կու-
նան Լեհաստանէն, ուր ապստամբութիւն
նր փոխանակ ձեռնարկը բազմազան չի-
ղալի պէս նորանոր գլուխներ կը բուսցնեն:
Առաջին երկրին մեծ մասն ապստամբնե-
րուն ձեռքն անցած է, մանաւանդ լեռ-
նոտ և անտառային գաւառներն, ուր ա-
պստամբաց խումբերը դիւրաւ կրնան ա-
պստամբ գտնել Ռուսիոյ զօրաց դէմ, ու
չհոյս անդադար կը մարտնչեն, մերձ
գտնելով և մերձ գտնելով: Ազգայն
իւրեանքուն մէջ դեռ նշանաւոր և որո-
շու բան մը չկայ: Միայն Մարախորդ
գաւառը տեղը մեծակ կուլն մը եղեր է,
որ հինգ ժամ տեղի է, և որուն մէջ վեր-
ապառնալ և հաջորդ յաղթող երկրն կը
արշալուստ և ուրիշ մեծ քաղաք-
ներն ուր բազմազան Ռուսաց զօր-
ան, առաջին խաղաղ են, ասանց մէջ
երկրաւոր դրեթէ չէ մնայել, ամե-
նա ալ փախել ապստամբներուն հետ մի-
ացել են:

Լրագրողները չեն կրնար գնահատական
որոշութեանց վրայ լուր տալ: Ռուսի-
այնութիւնն ամենայն գոհութեամբ կը
հիշէ որ գուրտէն լուր չմտնէ քաղաքները:
Այսու ամենայն իւր գարնի մամուլներն ան-
գաղար յայտարարութիւններն ու լուրեր
իւր ծաւալեն ժողովրդեան մէջ:

Յորանջորդի Եւրոպայ լրագրող փե-
տր . 15/27 թուով Պաղղոյ արտաքին
որոշող պաշտօնէին երեք ծանուցաւոր
իւր հրատարակէ, մէկը Պէրլինի Պաղղոյ-
ան դեսպանին գրուած, որուն մէջ լրա-
գրողն կայսեր պաշտօնեան Ռուսիոյ եւ
Յուրսիոյ մէջ հաստատուած դաշնադրու-
ն կը դատարարուի: Եւրոպայի լրագրող
առաջարկութեան առաջարկութիւնն է,
որ և Պաղղոյ հետ խորհրդակցելու և
լրագրողն դաշնադրութեան հետեւանը
թուրուն փայ համաձայն որոշում մը ընե-
ն: Եւրոպայի լրագրող կառավարու-
եան բանաձեւ անկողնաւոր ընթացքը կը
պէ և կը յորդորէ որ Եւրոպայի տեղու-
եանց հետ միարանելով՝ հին դաշնադ-
րութեանց համեմատ ինչու մեծ ձեռք բե-
ն Ռուսիոյ կառավարութեան և հե-

տեւարար Լեհաստանը մշտապէ կերպով
խաղաղեցնեն:
Յիշեալ լրագրողն խօսքին նայելով՝
Պաղղոյ կառավարութիւնը մեծ հաճու-
թեամբ հաւանութիւն տուեր է Պաղղոյ-
ոյ առաջարկութեանը:

Պաղղոյի Պաղղոյի Ռուսիոյ լրագրող-
նը որ լրտ Ռալմէրսթընի բերանը հա-
մարտած է, հետեւեալ ուշադրութեան
արժանի խորհրդածութիւնը կը ընէ Պաղ-
ղոյ այս ընթացքին առթիւ:

« Լեհաստանի խնդիրը Եւրոպայի
խնդիր մ'է: Թէ որ Իտալիոյ վերանորո-
գումէն ետեւ Լեհաստանի վերանորոգու-
մին լալ կատարուի Պաղղոյի գնեց
ձեռք, այն ժամանակ Պաղղոյի գոհու-
թիւնը կատարեալ կը լայ: Այն ժամ-
նակ նաեւ Իտալիոյ ինքնավարութիւններուն
հետ իրարմէն դէմ ունեցած դաշնադ-
րուն ալ կը լինէ:

« Լեհաստանի ապստամբութեան համար
Պաղղոյի միջամտութիւնը կրնան կողմ
չունի: Ուստի բոլոր կողմանց և մին-
չե իսկ Պաղղոյի մէջ ալ համախորհու-
նը կատարուի Տերութեան աւանդութիւն-
ները, Պաղղոյի ժողովրդեան բնաւորու-
թիւնը, Եւրոպայի սկզբունքներն այսնը
պատահին միտում ունին: Եւրոպայի
կայսեր բարոյական միջամտութիւնը մեծ
փոփոխութիւն յառաջ պիտի բերէ Ե-
րուսեան խնդրին մէջ: Լեհաստանի վե-
րայ յուղըցած համախորհութիւնը վերջ կու-
տայ Ռուսիոյ հետ ունեցած համախոր-
թեանը, որ համախորհութեան համար վա-
ղաւոր էր:

« Եւրոպայի մէջ տոնաց նախան-
ձու կը դիտենք Պաղղոյի այս շարժումը:
Լեհաստանը զինուորիւն ընելով ինչ փո-
խարկութիւնն որ ստանայ Պաղղոյ, Ե-
րուսեան խնդրին մէջ Ռուսիոյ հետ
միարանելուն չափ փառնաւոր չիրեար
ըլլալ Եւրոպայի միարանութեան աւարտ-
ելով Պաղղոյի և Պաղղոյի դաշնակցու-
թիւնը վերստին կը հաստատուի: »

Յունաստանէն եկած լուրերը կը ծա-
նուցանեն թէ Եթէնի մէջ դաւադրու-
թիւն մը երևան ելեր է, որուն նպատա-
կըն Օթման թագաւորը վերահաստատու-
է եղեր հեղեմական գահուն վրայ: Տա-
նէն աւելի գնուողական պաշտօնակալ, և
Եթէնը նստող Պաղղոյի հիւստիստոր
ձերբակալ ըլլալով բանտարկուել են:

Պաղղոյի արքայորդի Եթէնի իշխանը՝
որ այս օրերս նաւաւորակով Մալթա կը
գտնուի, ծանր կերպով հիւանդացել է:

Լոնդոնի մէջ փետր . 26-ին օրը լուր
տարածուելով թէ Եթէնի իշխանը մե-
ռեր է, բոլոր քաղաքը մեծ յուզման մէջ
խնդրէ: Այնպէս որ Լոնդոն Ռալմէրսթըն
պարտաւորեւ խորհրդարանին մէջ յառ-
կապէս յայտարարութիւն ընելու թէ այս
լուրը սխալ է, և թէ արքայորդին հի-
ւանդութիւնը բարեկեանքով փայ ըլլալով՝
նաւաւորակէն հանուել Մալթայի նա-
ւական հիւանդանոցը փոխադրուել է:

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Եւրոպայի օրը՝ Պաղղոյի գահաժա-
ռանգ արքայորդին ամուսնութեան առ-
թիւ՝ մեծահանգէս տուն կատարուեցաւ
մայրաքաղաքի անդրաշինական դեսպանատու-
նը, և իրիկունն ալ փառաւոր կոչուելը
մը եղաւ, որուն հրաւիրեալ ներկայ էին
Բ. Պաղղոյի նախարարներն և օտար տե-
րութեանց դեսպանները:

Օգոստոսի Եթէնի իշխանի ալ յատուկ
պաշտօնատարներ զոհեալ իր խնդակցու-
թիւնը հարգեց և սեմ: Այս Եթէնի
Պաղղոյին, և իրիկունն ալ իւր անձնա-
պահ զօրաց գունդէն վաղ մը Օսմա-
ղից առ ի պատիւ, և արքունի երա-
ժշտաց խումբ մը որ բոլոր զինքը նուա-
գածութիւն ըրին:

Օգոստոսի Եթէնի իշխան հրաման
ըրաւ Օսմանեան արաւեստահանքէսի
յանձնաժողովին՝ որ մեքենաներու համար
պատրաստուած շէնքին մէջ շոգեշարժ մե-
քենայ մը դնուելով, ներկայացուած մե-
քենաները շոգիով լանեցնեն:

Արեւմտեան մեքենաներու յատկաց-
եալ կցորդ շէնքը Ա. սեմ: Պաղղոյ Մուս-
թաֆա փաշային սեփական ծախիւքը կը
չնուի, և քանի մը օրէն պիտի լինայ:

Մայրաքաղաքի Եթէնի Զերօր
լաւիւր կը ծանուցանէ թէ Եթէնի
փոխարքայ Բարձ. Իսմայիլ փաշան կայ-
սերական կառավարութեան վարչութեան
սեփական հարկին վաւ 20 հազար անգղի-
ական լիւր յաւելում մը ըրեր է:

Օգոստոսի Եթէնի իշխան Եթէնի
սի փոխարքայ Բարձ. Իսմայիլ փաշային
հարկեր օրորողի Ա. սեմ: Հայն փաշային
Օսմանիէի առաջին կարգի պատուանշանը
զոհեց:

Արաւի թէ գարաւայիները բարե-
կամեալութեանց դեսպաններուն միջնոր-
դութեամբ ապահովութիւն տալով որ
այսուհետեւ կայսերական տերութեան դէմ
թշմամբան գործելու երբեք չընեն և հա-
մարտ կենան կայսերական բարեկեանքի
ապահովութիւնն ալ առաջին Պաղղոյի
դէմ զինուորական ծանրանք զօրանոց-
ներ և ամրոցներ շինելու դիտաւորութե-
նէն ետ կեցեր է:

Կայսերական հրամանաւ՝
Հասարակաց կրթութեան պաշտօնը
Թաթարիստանի վերադասութեան հետ
առ և արական գործող պաշտօնակալ Ա. սեմ:
Իսմայիլ փաշային յանձնուեցաւ:

Եւրոպայի գաւառը՝ Վիլնի գաւա-
ռին հետ միացնելով Վիլնի կուսակալ
Ա. սեմ: Միկթա փաշային յանձնուե-
ցաւ, և Եւրոպայի կառավարիչ Մեհ-
մետ Պաղղոյի փաշային Պէրլինի յաւել-
ման աստիճան տրուեցաւ:

Սօֆիայի գաւառն ալ Եւրոպայի
պէս Վիլնի կուսակալութեան ներքե զըր-
ուելով՝ պիտի կառավարի Մեհմետ Սա-
սիմ Եթէնի իշխանի աստիճան

տրուեցաւ:
Եւրոպայի նախկին գաւառակալ Մ. ա-
վեր փաշան Եթէնի կառավարիչ ան-
ուանեցաւ Միկթայի աստիճանաւ:

Գարձեալ Կայսերական հրամանաւ՝
Եւրոպայի բարձրագոյն տունին
անդամ Մեհմետ Եթէնի պատերազմա-
կան գործող պաշտօնէի խորհրդական (միւս-
թէշար) անուանեցաւ, և նախկին խորհրդ-
ական Պէրլին Եթէնի ալ արքայութե-
ան բարձրագոյն տունին անդամ ան-
ուանեցաւ:

Եթէնի իշխանի գրուած նամակ մը
կը ծանուցանէ թէ Եթէնի փոխար-
քայ Բարձ. Իսմայիլ փաշան անցեալ
շաբաթ օրը ուղարկէ Եթէնի իշխան հասեր է:

Արաւի թէ օգոստոսի Եթէնի իշխան
Պաղղոյին ետեւ Եթէնի ծանրագու-
թիւն պիտի ընէ, միանշանայն Զերօր,
Կիւրտ, Պէրլին և ուրիշ տեղեր ալ
հանդիպելով:

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Եթէնի յայտնի է թէ Ս. Փրիլէն հի-
ւանդանոցի հոգաբարձութիւնը, որ Եթ-
էնի այս նեղ և դժուարին վիճակին մէջ
ազգայնական ոգով և անձնաձիր եռանդ-
եամբ տասներեք ամիս իւր պաշտօնը վարեց,
ամենց առաջին օրէն իւր վերջնական հրա-
ժարականը և միանշանայն իւր հանրական
հաշուեցուցակը վաւութեան մատուցէ:

Այն հաշուեցուցակը, որ Ս. Փրիլէն
տասներեքամեայ մտից և երկը վիճակը
ակնբեր կը յայտնէ և միանշանայն Օգոստ-
կան ընկերութեան խնամատար վաւանակց
օգտուէտ արդիւնքը թուական ճշգու-
թեամբ և համոզական կերպով յանդիման
կը բերէ, արժան գաւառեցաւ ի պաշտօ-
նէ վաւանակցութեամբ հրատարակել ի տե-
ղեկութիւն ազգայնաց, որոնք ի հարկէ պի-
տի ուրախաման նկատելով որ գտնուած
ազգային եկամտից հետ իրենց ողորմակ
րական նուէրներն ալ արդիւնապէս դու-
ծածուած են թշուառ տառապելոց խը-
նամտութեան համար, և պիտի գո-
վեն անշուշտ ու օրհնեն Օգոստկան ընկե-
րութեան պաշտօնատէր և ազգատառ
հոգին, որ նուիրատու ազգակիրաց ձե-
ռքով թաւալելու կարող եղաւ տասներեք
ամիս Ս. Փրիլէն հիւանդանոցը մատակա-
րարել ի միկթայութիւն տառապելոց և
ի պատիւ Եթէնի:

Աւստի հետեւեալ հաշուեցուցակի
մտին խորհրդածութիւն և գովեստ մեր
կողմէ աւելորդ կը համարուի, քանի որ
թիւերը բաւական բարձր կը խօսին ի
շնորհ Օգոստկան ընկերութեան, որ ալ-
զին անկեղծ շնորհակալութեան ու շնոր-
հատարութեան վրայ մեծամեծ իրա-
ւունքներ ստացած է:

20 փետր . 1863
Ի Պաղղոյի արքային հայր
Կ. Պաղղոյ:

ԸՆԴՊԱՅԻՆ ՍՈՒՐԻ ՓԲԿԶԵԼՆ ՀԻՒՆԵԳՆՈՅԻ ՏԿՄԵԼՈՒՄՈՅ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԵԼԻՑ ԵՒ ՄՏԻՑ ՀԱՇՎԵՑՈՒՑԱԼՆ

U N H S

[illegible]

h L f

[illegible]

1862 յունուար սիկլերէն մինչև 1863 յունուարի վերջը պահանջը աղղային հիւանդանոցի -

1862	յուլիան	15	դեկտ., զեքլը	հարւածներէ	15864
"	"	"	"	Քոչախաւոր պատապարաններէ և աշակերտներէ	7303
"	"	"	"	հարւածներէ	3450
1863	"	"	յուլի., 31	հարւածներէ	2585
"	"	"	"	Քոչախաւոր պատապարաններէ և աշակերտներէ	29202

ՇԱՆՈՒԹՈՒԹԻՒՆՔ

- [illegible]

Պոգոն Աշնանան : Կարապետ Քաղթկ : Թովմայ Կենսրան : Զովհաննէս Մուրիշեան : Սարգիս Շրահան : Ասատուր Գլարդեան :
Պոգոն Պօշարեան : Սարգիս Դ. Դեմիրճեան : Լուկա Ս. Զօգազեան : Զարուժիկ Սարամանեան : Յովհ. Բ. Բարձրաշէյրեան : Առաքել Բազադեան :
Միմ. Պ. Դարձարեան : Դաշինի Սարգիս : Սարգիս Պաշաբեան : Միքայէլ Աղամանեան : Ս. Բակրի Պողոսեան : Տօքմէր Չոլան :
Դալուստ Տ. Պողոսեան : Զարուժիկ Սարգիս : Ստանիկ Մուսախանեան : Ոսկիան Արսենեան : Զարուժիկ Ստոյանեան : Զարեհ Մ. Աբրահամ :
Պրայատայ Բարադուրեան : Մահմադ Սարգիս : Բակր Մուրիշեան :

Ի հաշիւ 1861 տարւումն պարտուց

Նշանակի հարադործ Լանին	2920
Տեսուչ Պ. Բարձիկին	1956
Տնտես հի Երմանին	800
Արտաբան գրադիր Պ. Գեորգին	820

Այնքնակալին դահակալու թխնը շնորհաւորելու համար Ախարիարքարանէն դուցած ժամանակնին եղած ծախքը

Ներդրողի Գ. Եղերանիկին	1000
Տպագրիչի Գ. Ռուբենյան	1370
Սկզբագրիչի Լեւոնյան	400
Դպրատան Գլխավոր ուղղիչին	1169
Մեխակյանի Գ. Գրադարանին	625
Իսկանդարյանի Գ. Մանթիկին	1050
Լեւոնյանի Գրադարանին պատկերասրահի պրիմ	500
Դպրատան Գլխավորին	1000
Մանթիկյանի Գրադարանին	4785
Մեխակյանի Գրադարանին	40
Մեխակյանի Գրադարանին	350
Մանթիկյանի Գրադարանին	214
Գրադարանի Գլխավորին	21299
	684.50

